

Kritische studenten en creatieve ondernemers in flitsessies ~ Pagina 2

Agenda van activiteiten tot aan referendum in juni 2007 ~ Pagina 4

Wethouder Willem Hoeffnagel bewaakt procedure referendum ~ Pagina 4

Arnhemmers zitten vol met ideeën voor het Havenkwartier

Bezoekers eerste stadsdebat voeren geanimeerde discussies bij sfeerbeelden

BEVOLKING - Moet het Havenkwartier in de binnenstad de uitstraling hebben van een Parijse kantoor- en woonbuurt: stedelijk, luxe en modern? Of moet het eerder intiem en op Arnhemse maat zijn? Moet Arnhem er een markante publiekstrekker bouwen, of doen we liever gewoon, want dan doen we al gek genoeg?

'Dit is een goeie en aantrekkelijke sfeer', roept een mevrouw spontaan als ze het plaatje van een moderne Parijse woon- en kantoorwijk ziet. 'Maar er moeten wel terrasjes bij. Hopelijk worden die dan niet zo duur als in Parijs.' De man naast haar vindt het te strak en te smal. 'Maar ik houd wel van die luxe en allure. Arnhem kan het hebben.'

'Als ik hier zou lopen, zou ik rillen van de kou', zegt een derde. 'Een echte tochtplek. Dat is prima als het warm weer is, maar dit is Nederland. Ik wil hier niet zo'n gebied waar je altijd met de kraag tot over de oren moet lopen.' Een vierde kiest bewust voor kleinschalig: 'Ik geef de voorkeur aan warmer en sfeervoller, bijvoorbeeld met kleine podia voor straatmuzikanten.'

Zo ging het er ongeveer aan toe op het eerste stadsdebat over de invulling van het Havenkwartier op donderdagavond 7 december. De politiek nam een adem-

pauze om het woord aan de Arnhemmers te geven. 'Deze avond legt u de bodem onder de referendum-plannen voor dit gebied', zei projectmanager Leon van Hoof aan het begin uitnodigend. 'Met uw reactie maken we een begin met het denken over de schetsvarianten. In juni heeft u echt wat te kiezen.'

Eén ding werd op het stadsdebat meteen duidelijk: aan ideeën hebben de Arnhemmers geen gebrek. De bezoekers werden verdeeld in drie groepen. Ze konden op een groot scherm voorbeelden bekijken van andere havens en gebouwen in verschillende stijlen. Welke sfeer moet het Havenkwartier uitstralen? Wat voor activiteiten moeten er zijn? Wat voor bebouwing moet er komen? En hoe moet de haven er uit zien? Wat willen ze absoluut niet? Waar zijn ze bezorgd over? Het was aanleiding voor geanimeerde discussies. Over smaak valt wel degelijk te twisten! Alles werd opgeschreven en de discussieleider lette goed op of iedereen wel aan woord kon komen. Het resultaat was een verzameling uiteenlopende ideeën en wensen.

Bijvoorbeeld over de architectuur. Daarover waren echt tegengestelde opvattingen te horen. Veel bezoekers wilden gezelligheid in de vorm van eettentjes, terrassen, kleine winkels en frivole,

modern vormgegeven grachtenpandjes. 'Dit past bij Arnhem', zeiden zij. Voor echte hoogbouw waren er nauwelijks enthousiastelingen te vinden. Er leek ook weinig steun te zijn voor hypermoderne, strakke gebouwen. 'Van mij hoeft het allemaal niet zo glad en koud. Dit is me te stengig.' Maar een gezellige bebouwing met één flink gebouw met

allure en uitstraling, ja, dat mag er wel komen. 'En daar horen volgens mij ook parkachtige elementen bij', zei een van de aanwezigen. 'Ik ben benieuwd hoe de gemeente dit allemaal gaat uitwerken.' Rond 17 januari, op het tweede stadsdebat, in de vorm van een werkatelier krijgt de Arnhemse bevolking daarop het eerste antwoord. ~

Laat uw licht schijnen over het Havenkwartier

Laat weten hoe u denkt over het gebied tussen de binnenstad en de Rijn. 17 januari 2007: Werkatelier Havenkwartier. En in juni 2007 naar de stembus! Meer weten? Kijk dan op www.rijnboog.nl. Prettige Feestdagen!

Studenten en creatievelingen denken hardop na over Havenkwartier

BEVOLKING - Op 8 en 11 december waren de eerste flitsessies. Gesprekken voor zo'n twintig deelnemers die een doelgroep vertegenwoordigen. Op 8 december waren het studenten van de Academie van Bouwkunst Arnhem, op 11 december waren het kunstenaars en culturele ondernemers. Hoe reageren zij op de sfeerbeelden van hoe een havengebied in een stad er uit zou kunnen zien?

STUDENTEN - De ruimte aan de Hommelstraat is rommelig, maar dient zijn doel.

Overal hangen foto's en tekeningen van verschillende plekken in Klarendal aan de muur. Het is nog moeilijk voor te stellen, dat die plekken er over twintig jaar totaal anders uit zien. De gespreksleider wil daar meer over horen van de studenten. "Jullie kijken met een frisse, deskundige blik naar het plan. Dat maakt het interessant om met jullie te discussiëren en jullie ideeën te horen", zegt hij.

Behalve met ideeën kwamen de studenten ook met kritische vragen. Is het haalbaar om in acht weken tijd een aantal varianten uit te

werken? Je kunt toch niet alle informatie uit de gesprekken met burgers in drie varianten meenemen? Komt er ook een 'blanco' variant?

Een projectleider van Rijnboog legt uit dat over het Masterplan al veel is gestudeerd. De informatie samen met de ideeën van Arnhemmers die we uit het stadsdebat halen vertalen we in varianten voor het Havenkwartier. Dat wil zeggen; het Havenkwartier zoals dat in het Masterplan alleen op grote lijnen is ingetekend. En een blanco variant? Het zou kunnen, maar dat het nodig is, moet

eerst blijken uit het bestuderen van de totale inbreng van de bevolking.

KUNSTENAARS EN CULTURELE ONDERNEMERS - Stichting Het Hoofdkwartier aan de Oude Kraan, het 'Gelders epicentrum voor creatieve ondernemers', ontvangt maandag 11 december elf genodigden. Voor de inspiratie bekijken ze de verschillende sfeerbeelden. Geconcentreerd discussiëren ze erover door.

'Arnhem is een parkstad. Ik wil een karakteristieke verbinding leggen tussen het groen in Arnhem-Noord en de haven.' 'Daar ben ik het dus totaal niet mee eens! Dat groen hebben we al, laat het dan aan de andere kant van de stad metropolisch zijn. Maak een contrast.' 'Arnhem heeft aanzien, maar blijft een provinciale stad. Hoe ver wil je in verstedelijking gaan?' 'Heel ver.' 'We zijn geen metropool. Dus moeten we niet overdrijven. Het is een woongebied en geen stedelijk gebied.'

De architectuur voor het hele Havenkwartier moet goed zijn. Bijvoorbeeld een combinatie van grootschaligheid en kleinschaligheid, van grandeur en warmte, zo vonden de creatievelingen.

Varianten zijn in de maak

WERKGROEP VARIANTEN - De werkgroep Varianten is bezig met het verwerken van alle ideeën en beelden van de Arnhemse bevolking over het Havenkwartier. Ze distilleren uit dit rijke reservoir een aantal varianten op hoofdlijnen. Rond 17 januari gaan ze die bespreken met de Arnhemmers.

'We zijn bezig de beelden te vertalen, die de Arnhemmers hebben van het toekomstige Havenkwartier. En daar hebben we er aardig wat van', legt Leon van Hoof uit. Hij is projectmanager Rijnboog en lid van de werkgroep Varianten. 'We stellen ons de vraag wat die beelden betekenen voor de functies cultuur, wonen, horeca en winkelen in het gebied. We bekijken de ideeën vanuit verschillende kanten: de stedenbouwkundige, de technische en de financiële kant. Voor de Arnhemmers is dat belangrijk. Ze willen hun inbreng terugzien, maar het moet wel realiseerbaar en financieel haalbaar zijn. We doen alles onder het toezicht van de onafhankelijke Preferendumcommissie. We zijn dus niet onze eigen scheidsrechter.'

KIJKJE IN DE KEUKEN - Rond 17 januari krijgt de bevolking het voorlopige resultaat te zien. Van Hoof: 'We laten dan zien welke denkrichtingen we ervan hebben gemaakt.

We willen weten of die richtingen kloppen met het beeld dat de bevolking ervan heeft. Iedereen zal letterlijk kunnen zien, dat de varianten nog niet af zijn. De Arnhemmers kunnen erop reageren en erover doorvragen. Misschien hebben we wel iets onderbelicht gelaten. Het is belangrijk dat we dat samen boven tafel krijgen. De Arnhemmers krijgen dus een kijkje in de keuken van de stedenbouw.'

De werkgroep neemt al het commentaar als huiswerk mee voor het volgende moment van terugkoppeling aan de bevolking. Dat is in februari. 'De opdracht is daarvoor een aantal varianten concreter uit te werken', vertelt Van Hoof. 'Op die bijeenkomst gaan we vaststellen: zijn dit de varianten waarover in juni het preferendum zal gaan?'

Van Hoof durft wel de voorspelling aan dat er steeds meer stadgenoten gaan meepraten. 'Kijk, nu praten we over sfeer en activiteiten in het Havenkwartier; wat valt er straks te beleven. Naarmate we meer uitgewerkte varianten ontwikkelen, wordt het debat ook scherper; waar ben je voor, wat wil je niet. De kranten zullen er in april en mei vol van staan. Hoeveel Arnhemmers we op de preferendumdag kunnen overtuigen om naar de stembus te gaan, kunnen we in april en mei pas goed peilen.'

Enkele ideeën van Arnhemmers op een rij

'Ik geef de voorkeur aan warm en sfeerol, bijvoorbeeld met kleine podia voor straatmuzikanten.'

'Ik denk dat we meer naar de toekomst moeten kijken. Strakker en futuristischer. Het moet iets zijn wat mensen ondersteboven blaast en verbluft.'

'Workshops aan de oever van de Rijn verzorgd door kunstenaars.'

'Maak een drijvend plein waar je kunt genieten van het water door er een terras op te leggen of de jaarlijkse kerstmarkt.'

'Door de Jansbeek om te leiden naar de haven, kun je er een mooie waterval van maken van soms wel acht meter hoog.'

'Het kleinburgerlijke ben ik zat. Het is de hoofdstad van Gelderland en we doen niets dat uitsteekt. Ik woon hier graag, maar nog liever als het grootstedelijk wordt.'

'Ik wil kunnen flaneren langs een haven met terrassen, restaurantjes en winkeltjes. Zoiets als de Ramblas, dat lijkt me wel wat.'

'Doe iets naar de toekomst toe. Houd rekening met wat er in de toekomst zit aan te komen. Doe iets met nieuwe media.'

'Voor de levendigheid moeten er sowieso permanent schepen liggen. Blijft het water ongebruikt, dan wordt de haven een verlaten plek.'

'Je moet sowieso een buiten en een binnen creëren. Wat doe je anders op een mooie winterdag? Dan moet het ook leuk zijn om daar te vertoeven.'

'Er moet een pontje naar de Stadsblokken varen waarmee recreanten op en neer kunnen. Hebben we meteen die publiekstrekker waarnaar we op zoek zijn'

'Je kunt in Havenkwartier ook een bejaardentehuis maken. Het is goed dat zij deel uit blijven maken van de stad.'

'Misschien moet je het ook weer niet té aantrekkelijk maken. Dan trekt iedereen alleen maar naar dit gebied toe en mist de Korenmarkt ook weer aandacht.'

Op 6 januari is het mobiele team te vinden op het Brouwersplein in het Musiskwartier.

Zoek het team op en laat uw mening horen!

Gezellig en druk in de stad rond mobiele teams

BEVOLKING - In de afgelopen weken is een mobiel team enkele keren de stad in gegaan om de Arnhemmers te vragen naar hun ideeën over het Havenkwartier. Op zaterdag 25 november was het mobiele team op de Jansplaats. Twee weken later was het de beurt aan winkelcentrum Kronenburg en Presikhaaf.

Op de Jansplaats in het centrum van Arnhem ontstond al snel een gezellige drukte. Er was veel belangstelling voor Rijnboog en het Havenkwartier. Met behulp van digitale beelden konden belangstellenden aangeven wat ze wel en niet mooi vinden. Ook konden ze vertellen, hoe zij willen dat het havengebied eruit komt te zien.

Bezoekers konden met behulp van de beelden zelf een visie op het Havenkwartier samenstellen.

De beelden vormden de rode draad in een gesprek over onder meer sferen, bebouwing, activiteiten en doelgroepen. De gesprekken over de verschillende dimensies vonden plaats met medewerkers van een onafhankelijk bureau. Daarnaast konden bezoekers vragen stellen en informatie inwinnen over het Havenkwartier en het preferendum bij vertegenwoordigers van de gemeente Arnhem. Op 9 december bezocht het mobiele team Kronenburg en Presikhaaf. Hoewel deze locaties wat verder van het Havenkwartier afliggen, was ook hier de belangstelling groot.

Alle ideeën worden verzameld en de verslagen van de gesprekken vormen belangrijke input voor de ontwikkeling van de varianten voor het toekomstige Havenkwartier. In het nieuwe jaar gaat het mobiele team voor de laatste keer de stad in.

Waarom stadsdialoog?

De gemeenteraad heeft op 30 oktober 2006 het plan van aanpak voor het preferendum over het Havenkwartier vastgesteld. In een dialoog met de stad worden de ideeën van Arnhemmers verzameld als voorbereiding op dit preferendum.

De afgelopen maand is een begin gemaakt met het verzamelen van wensen en meningen van de Arnhemse bevolking over de invulling van het Havenkwartier. Het eerste stadsdebat is gehouden. Er zijn twee flitsessies met aparte doelgroepen

geweest. En het mobiele team heeft zich op verschillende plekken in de stad laten zien. De activiteiten werden positief ontvangen. De projectorganisatie van Rijnboog gaat alle ideeën en beelden bundelen. Ze worden verwerkt in varianten.

De uiteindelijke varianten worden in het preferendum in juni 2007 aan de Arnhemmers voorgelegd. Dit nummer van de Rijnboog Krant geeft u een indruk van een aantal bijeenkomsten die in november en december zijn gehouden.

Wethouder Hoefnagel bewaakt spelregels

WETHOUDER - Wethouder Willem Hoefnagel heeft communicatie en daarmee ook burgerparticipatie in zijn portefeuille. Samen met Sander van Bodegraven is hij verantwoordelijk voor het referendum. Twee kapiteins op één schip, werkt dat wel?

'Dat werkt zeker', zegt Hoefnagel. 'In de organisatie van dit referendum heeft de gemeenteraad bewust gekozen voor twee verantwoordelijke wethouders. Sander van Bodegraven is als wethouder Ruimtelijke ordening verantwoordelijk voor de voorbereiding en de inhoudelijke uitwerking van de varianten. Hij is ook projectwethouder voor Rijnboog en dus inhoudelijk bij het project betrokken. Ik ben verantwoordelijk voor de feitelijke uitvoering van de procedure van het referendum. Ik zie erop toe, dat alles volgens de juiste spelregels verloopt. De referendumverordening voor de gemeente Arnhem uit 2005 is daarbij ons vertrekpunt.'

Willem Hoefnagel is zich bewust van het risico van de dubbelrol die de gemeente wellicht kan worden verweten. 'Als gemeente organiseren we dit referendum. Tegelijkertijd hebben we als bestuur natuurlijk ook belangen en standpunten over het havengebied. Juist omdat we ons zo bewust zijn van de dubbelrol, gaan we extra zorgvuldig met die verschillende rollen om. Ik ben eindverantwoordelijk voor de gehele procedure. Daarnaast wordt er een onafhankelijke referendum-commissie ingesteld, die de gemeente adviseert over de uiteindelijke referendum-vraagstelling.'

RECHTVAARDIG PROCES - 'Voor mij is het referendum geslaagd, als de bewoners na afloop het gevoel hebben dat er een zinvol en rechtvaardig proces heeft plaatsgevonden.' Communicatie speelt daarin een belangrijke rol. Tot maart wordt vooral de mening van de bewoners gevraagd over de inhoud van het Havenkwartier. Op basis van die inbreng komen de verschillende varianten tot stand.

Als deze varianten bekend zijn, start de campagne om Arnhemmers te laten weten waaruit ze kunnen kiezen en wat de mogelijke voors en tegens zijn van elke variant.

Hoewel zijn rol in deze voorbereidingsfase van het referendum nog beperkt is, is Willem Hoefnagel zeer te spreken over deze vorm van burgerparticipatie die de gemeente toepast. 'Als gemeente willen we bouwen voor én met bewoners. Ik vind het daarom niet meer dan logisch dat we de mening van de Arnhemmers vragen over het Havenkwartier.'

Grote bekendheid met project Rijnboog en Havenkwartier

ONDERZOEK - Veel Arnhemmers zijn op de hoogte van het project Rijnboog en het Havenkwartier. Dit blijkt uit een nulmeting die in november 2006 is gehouden onder inwoners van Arnhem.

Het was een telefonische meningspeiling, uitgevoerd onder driehonderd Arnhemmers van achttien jaar en ouder. Het onderzoek brengt in kaart wat Arnhemse burgers weten en vinden van Rijnboog en het Havenkwartier en hoe ze tegenover het referendum staan.

Bijna driekwart van de mensen is op de hoogte van Rijnboog. Op de vraag of Arnhemmers het plan voor een haven kennen, zegt zeventig procent hiervan te weten en dertig procent niet. De Gelderlander (55 procent) en huis-aan-huisbladen (44 procent) blijken de belangrijkste informatiebron.

Onderzoekresultaten

	Ja	Nee
Kent u de plannen voor Rijnboog / Havenkwartier?	72 procent	28 procent
Vindt u de Havenkwartierplannen een goed idee?	45 procent	29 procent
Brengt u een stem uit bij het referendum?	62 procent	38 procent

De onderzoekresultaten zijn belangrijk voor de verdere communicatie over het referendum. In de loop van het volgende jaar wordt een volgende peiling gehouden.

De helft van de Arnhemmers heeft de discussie over de haven gevolgd en daarvan zegt 45 procent het een goed plan te vinden. Van de Arnhemmers vindt 29 procent het plan niet goed. En vijftien procent staat neutraal tegenover de plannen om de binnenstad met de Rijn te verbinden.

De meerderheid van de ondervraagden is van plan te gaan stemmen in juni 2007. Van hen zegt 42 procent zeker te gaan stemmen, twintig procent gaat waarschijnlijk stemmen, negentien procent weet het nog niet en achttien procent zegt niet of waarschijnlijk niet te gaan stemmen.

Een impressie van het stadsdebat op 7 december

Agenda

Hieronder vindt u de activiteiten tot en met juni 2007 in het kader van het referendum over het Havenkwartier.

Kijk ook regelmatig op www.rijnboog.nl en in de huis-aan-huis-bladen voor meer informatie over plaats en tijd van de activiteiten.

DECEMBER 2006

- Stadsdebat 7 december
- Flits sessie studenten bouwkunde
- Flits sessie Het Hoofdkwartier
- Flits sessie senioren
- Kerstactie in de binnenstad, 23 december

JANUARI 2007

- Flits sessie ondernemers
- Flits sessie scholieren
- Flits sessie cultuur
- Mobiel team op het Brouwersplein, 6 januari
- Stadsdebat over eerste verkenningen varianten, 17 januari

JANUARI / FEBRUARI

- Verwerken ideeën uit de stad in varianten

APRIL

- Vaststellen varianten door gemeenteraad

MEI

- Start campagne

JUNI

- Referendumdag

Noteer vast in uw agenda het **Werkatelier Havenkwartier op 17 januari 2007**

Meer weten

Wilt u meer weten over het Havenkwartier en Rijnboog, over de beleidsmatige achtergronden en de geschiedenis ervan, over nieuws, vragen en antwoorden rond Rijnboog, ga dan naar www.rijnboog.nl. Of bel met de gemeente Arnhem, Dienst Stadsontwikkeling: (026) 377 32 56. Meer over de stedelijke, economische en culturele ontwikkeling van Arnhem vindt u op www.arnhem.nl.